

УДК 340.115.7

Кравцова Тетяна Миколаївна,
доктор юридичних наук,
професор кафедри правосуддя
Сумського національного аграрного університету
e-mail: tatiana_kr@meta.ua

СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ МЕТОДОЛОГІЇ СУЧАСНОГО ПРАВОЗНАВСТВА

У статті здійснюється дослідження окремих теоретичних питань методології сучасного правознавства. У статті розглянуто різні підходи щодо поняття методології, його сутності та значення для розвитку науки, зокрема, юридичної. Встановлено, що з одного боку, методологічне дослідження в галузі науки направлене, насамперед, на сам процес наукового пізнання. А з іншого боку, прийшли до висновку, що методологію можна розподілити на суттєві складові елементи. Перший пов'язаний з науковим пізнанням, другий – з практичною науковою діяльністю, а третій з організацією наукової діяльності. Спільність цих компонентів методології є те, що вони поєднані для слугування реалізації означеної мети науковця, дослідника, тощо. На основі аналізу плюралізму думок вчених, встановлено, що методологія правознавства являє собою вчення про структуру, логічну послідовну організацію, принципи, методи, способи та форми теоретико-практичної наукової діяльності дослідника під час процесу пізнання правових явищ, що досліджуються.

Зазначено, що глобалізація та інтеграція є впливаючими факторами на формування методології сучасного правознавства. Вплив глобалізації позначається на інтенсифікації досліджень не тільки національних правових систем, як об'єкту дослідження, а й правових сімей - типів (сімей) правових систем, їх груп та підгруп, що застосовуються в порівняльному правознавстві.

Ключові слова: методологія, методологія правознавства, право, правознавство, пізнання, діяльність, організація, глобалізація, інтеграція, наукове дослідження, правова наука.

Kravtsova T. THE ESSENCE OF THE CONCEPT OF METHODOLOGY OF MODERN JURISPRUDENCE

The article investigates some theoretical issues of the methodology of modern jurisprudence. The article considers different approaches to the concept of methodology, its essence and significance for the development of science, in particular, law. It is established that on the one hand, methodological research in the field of science is aimed primarily at the process of scientific knowledge. On the other hand, we came to the conclusion that the methodology can be divided into essential components. The first is connected with scientific knowledge, and the second - with practical scientific activity, and the third with the organization of scientific activity. The commonality of these components of the methodology is that they are combined to serve the realization of the stated purpose of the scientist, researcher, etc. Based on the analysis of pluralism of scholars, it is established that the methodology of jurisprudence is the doctrine of structure, logical consistent organization, principles, methods, ways and forms of theoretical and practical scientific activity of the researcher during the process of cognition of legal phenomena under study.

It is noted that globalization and integration are influencing factors in the formation of the methodology of modern jurisprudence. The impact of globalization affects the intensification of research not only on national legal systems as an object of study, but also on legal families - types (families) of legal systems, their groups and subgroups used in comparative law.

Key words: methodology, methodology of jurisprudence, law, jurisprudence, cognition, activity, organization, globalization, integration, scientific research, legal science.

Постановка проблеми. Сучасні світові інтеграційні та глобалізаційні процеси зачіпають усі сфери суспільного життя, не виключенням є і правові науки, активний розвиток яких, безумовно, базується на вивченні, вдосконаленні методології сучасного правознавства, що актуалізує розробку даної тематики, особливо для формування сучасної правової науки.

Методологічні дослідження у сфері правознавства – це необхідна умова розвитку сучасної юридичної науки, а їх актуальність істотно підвищується в періоди глибоких реформ у державі, корінних трансформацій системи цінностей і світоглядних основ суспільства. Адекватність осмислення соціально-економічних, політичних і культурних змін, ефективність досліджень нових правових реалій повинні базуватися на новітній системі теоретичних уявлень, сформованих в результаті перегляду філософських основ і методів наукового пізнання права [5, с. 6].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. У різний час дослідженням методології правознавства займалися такі вітчизняні та зарубіжні науковці: С. Алексеев, В. Бабкін, А. Васильєв, С. Гусарев, К. Жоль, М.Кельман, Д. Керімов, М. Козюбра, В. Козлов, В. Козліхін, А. Козловський, В. Кузьмін, П. Макушев, С. Максимов, А. Новиков, Ю. Оборотов, Л. Петрова, П. Рабінович, А. Саїдов, О. Скакун, А. Хрідочкін, О. Ющик, та інші.

Метою статті є дослідження методології правознавства саме із врахуванням сучасних тенденцій та змін у суспільстві та останніх тенденцій наукових напрямків та розробок.

Виклад основного матеріалу дослідження. Звернімося до поняття методологія, його сутності та значення для розвитку науки, зокрема, юридичної.

Методологія – це сукупність підходів, способів, методів, прийомів та процедур, що застосовуються в

процесі наукового пізнання та практичної діяльності для досягнення наперед визначеної мети. Такою метою в науковому пізнанні є отримання об'єктивного істинного наукового знання або побудова наукової теорії та її логічне обґрунтування, досягнення певного ефекту в експерименті чи спостереженні тощо [1, с. 374].

Так, у іншому філософському словнику методологія розуміється як наука, яка вивчає пізнання і наукову діяльність [2, с. 278].

На думку М.Кельмана, методологія визнається і складним соціокультурним феноменом, у якому відображено специфіку пізнавального процесу в сучасних умовах [3, с.34].

Разом з тим, жодна з існуючих філософських методологій не може набувати ролі абсолютного пізнавального інструментарію. Кожна з них має сенс і стає продуктивною лише в межах предметної області, окресленої її основоположними принципами. Намагання надати тій або тій методології універсального пізнавального засобу завдає шкоди і науці, і самій методологічній теорії, як це мало місце з діалектико-матеріалістичною методологією. Тому дослідники в своїх методологічних орієнтаціях дотримуються принципу методологічного плюралізму.

Одним із основних розділів методології є методологія науки, що є складною і структурованою самостійною теоретичною дисципліною, яка вивчає весь комплекс явищ, що відносяться до інструментальної сфери науки та наукової діяльності, їх осмислення та функціонування. Методологія науки досліджує сукупність пізнавальних засобів, що застосовуються в науці, об'єктивні характеристики та властивості науки і наукової праці, які відіграють істотну роль в отриманні об'єктивних істинних наукових знань, а також нагороджені емпіричні уявлення про них. На цій основі методологія науки виробляє принципи, норми, правила, які організують і спрямовують пізнавальну діяльність на досягнення нових наукових результатів [1, с. 374-375].

Методологія – це вчення про організацію діяльності. Методологія розглядає організацію діяльності (діяльність – цілеспрямована активність людини) [4, с. 6-7].

Якщо ж розглядати поняття методології в контексті юридичної науки, то під нею слід розуміти систему методологічних принципів, прийомів, способів, засобів, методів і методик наукового пізнання, які використовуються для отримання даних в процесі дослідження державно-правової дійсності в контексті завдань юридичної практики (в онтологічному сенсі) або науку про методологічних принципах, прийомах, способах, засобах, методах і методики наукового пізнання, що використовується в юриспруденції (в гносеологічному сенсі) [5, с. 162].

Зазначимо, що методологічне дослідження в галузі науки направлене, насамперед, на сам процес наукового пізнання.

З іншого боку, будь-яка науково-дослідна діяльність, якщо вона здійснюється більш-менш грамотно, як правило, завжди спрямована на об'єктивно новий результат. Інноваційна діяльність фахівця-практика може бути спрямована як на об'єктивно новий, так і на суб'єктивно новий (для цього фахівця або для конкретного підприємства або установи) результат. Діяльність, спрямована на отримання об'єктивного нового результату, називається творчістю. Діяльність у відповідному розумінні протилежна продуктивній діяльності - так звана упорядкована діяльність. Якщо продуктивна діяльність руйнує попередні порядки, стереотипи, то упорядкована діяльність спрямована (зрозуміло з назви) для відновлення порядку. Вона заключається у встановленні норм діяльності, що функціонують, зокрема, у формі стандартів, законів, наказів і т. д. Навчальна діяльність завжди спрямована на суб'єктивно новий (для кожного учня) результат. Власне, в разі продуктивної діяльності і виникає необхідність її організації, тобто існує необхідність застосування методології [5, с. 22].

Методологія розглядає організацію діяльності (діяльність - цілеспрямована активність людини). Організувати діяльність означає впорядкувати її в цілісну систему з чітко визначеними характеристиками, логічною структурою і процесом її здійснення – тимчасовою структурою.

Якщо методологія розглядається як вчення про організацію діяльності то, природно, необхідно розглянути зміст поняття «організація». Організація - 1) внутрішня упорядкованість, узгодженість взаємодії більш-менш диференційованих і автономних частин цілого, обумовлена його будовою; 2) сукупність процесів або дій, що ведуть до утворення і вдосконалення взаємозв'язків між частинами цілого; 3) об'єднання людей, спільно реалізують деяку програму або мету і діють на основі певних процедур і правил [4, с. 6-7].

Таким чином, методологію можна розподілити на суттєві складові елементи. Перший пов'язаний з науковим пізнанням, другий – з практичною науковою діяльністю, а третій з організацією наукової діяльності. Спільність цих компонентів методології є те, що вони поєднані для слугування реалізації означеної мети науковця, дослідника, тощо.

Спробуємо дослідити плюралізм думок щодо методології правознавства.

Під методологією сучасного правознавства (юридичної науки) М. Кельман розуміє вчення про структуру, логічну організацію, принципи, методи, засоби і форми діяльності дослідника у процесі пізнання ним досліджуваних державно-правових явищ. Вона забезпечує як наукове пізнання, так і наукову діяльність учених-юристів, є формою самопізнання та самосвідомості юриспруденції, має чітку структуру (вертикальну і горизонтальну), що охоплює загальні компоненти тільки у різних співвідношеннях між ними: домінуючий світогляд, тип наукового мислення, філософські й інші підстави, загальнонаукові і спеціальнонаукові парадигми, методологічні підходи, теорії та інші наукові знання, потенційно можливі й використовувані методи. Це - важлива передумова формування ефективної системи правового регулювання, розвитку юридичної науки [3, с.34].

Колектив авторів (А.Хрідочкін, П. Макушев) прийшов до висновку, що методологія правознавства базується на вченні про структуру, логічну організацію, принципи, засоби та формах діяльності дослідника в процесі пізнання ним досліджуваних державно-правових явищ. Методологія правознавства є складним різноплановим утворенням, що охоплює проблеми структури юридичного наукового знання в цілому і особливо його теорій, концепцій, тенденції виникнення, функціонування і зміни наукового знання, а також його класифікації, типології, понятійного апарату методології та її наукової мови, структуру та склад методологічного підходу й інших наукових методів, що застосовуються в юридичній науці. Формалізовано методики і процедури конкретних юридичних досліджень, доведено своєрідність методології правознавства, яка проявляється в тому, що вона адаптується до предмету науки і відповідним чином модифікує його для вирішення властивих їй завдань. Це є підставою вважати, що саме методологія правознавства розробляє як теорію застосування різноманітних підходів, так і наукові знання про предмет, які й надалі при їх використанні в інших дослідженнях набувають методологічного характеру [5, с. 50].

М.Козюбра, досліджуючи співвідношення понять методології права та методології правознавства, зазначає, що для права важливим є не тільки, а часом і не стільки, факт точного відображення у правових нормах матеріальної і духовної дійсності, скільки їх відповідність нагромадженим правовим цінностям та ступінь ефективності впливу цих норм на суспільні відносини, що ними регулюються. З викладеного випливає, що методологія права не може бути ототожнена виключно з методологією наукового пізнання [6, с. 25].

М. Кельман також здійснює розмежування понять «методологія правознавства» та «методологія права» і обґрунтовує розуміння методології правознавства як системи принципів та способів організації теоретико-пізнавальної діяльності у сфері дослідження державно-правової дійсності. Це поняття відмежовується від суміжних понять, зокрема від поняття «методологія права», яке у юридичній літературі здебільшого не виділяється як самостійна категорія. В основу розмежування цих понять покладено уявлення про правознавство як науку з характерними для неї особливими методами пізнання та право з властивою для нього системою методів правового регулювання, тобто прийомів впливу на поведінку суб'єктів суспільних відносин, а також систематизації нормативного матеріалу, тлумачення юридичних текстів і вчення про них. Зазначається, що вона має істотне значення для ефективного правового регулювання, натомість методологія правознавства потрібна для здійснення ефективно-пізнавальної діяльності [3, с. 35].

Д.Керимов висловлює наступну думку: «методологія являє собою сплав складових її компонентів і виступає зовні, за вдалим висловом В. Кузьміна [7], у вигляді своєрідного «зводу законів» наукового пізнання» [8].

Таким чином, методологія правознавства являє собою вчення про структуру, логічну послідовну організацію, принципи, методи, способи та форми теоретико-практичної наукової діяльності дослідника під час процесу пізнання правових явищ, що досліджуються.

Як зазначалося, глобалізація та інтеграція є впливаючим фактором на формування методології сучасного правознавства. Цікавим, на наш погляд є дослідження П.Рабіновича, який охарактеризував сучасні тенденції у зміні об'єкта й предмета загальнотеоретичної юриспруденції та спробував з'ясувати, яким чином вони позначаються на стані її методології, адже остання саме ним і зумовлюється. До таких тенденцій, вчений відносить антропологізацію, глобалізацію й деформалізацію предмета загальнотеоретичного правознавства. Антропологізація феномену права полягає у тому, що саме людина — в її дотичності до нього — стає центральним об'єктом означеного правознавства, а її соціально-природні правові властивості та закономірності їх державно-юридичного забезпечення поступово перетворюються на найважливішу складову предмета цієї науки [9, с. 14].

А.Саїдов встановив, що об'єктивними передумовами великого значення антропології права є: зростаюче значення гуманізації правознавства; буття людини у сфері права й утвердження свободи людини, що породжує свободу генерування правових культур, а так само буття «правової людини» у сучасних правових системах, у національних, етнічних, релігійних та культурних спільнотах; розвиток інституційних елементів правової держави і громадянського суспільства (людини, держави, права, практики); зростаюча роль країн, що розвиваються, і традиційних правових систем, що характеризуються багатьма самотніми ознаками та тенденціями; розширення економічних і культурних, науково-технічних і правових зв'язків між державами; інтенсивна практика конкретно-антропологічних юридичних досліджень [10, с. 156].

Вплив глобалізації позначається на інтенсифікації досліджень не тільки національних правових систем, як об'єкту дослідження, а й правових сімей - типів (сімей) правових систем, їх груп та підгруп, що застосовуються в порівняльному правознавстві.

Варто уваги ще й деформалізація феномену права, що є теж є однією з тих тенденцій, які відчутно впливають на трансформацію методології наукової юриспруденції. П.Рабінович двозначно характеризує таке явище. З одного боку, якісні рамки того явища, котре відображається терміно-поняттям «право», дещо розмиваються, втрачають формально визначену чіткість. Воно наче би плавно дифузуюється, зливається з деякими суміжними, «родинними» соціальними регуляторами: найбільше з мораллю та з правовою свідомістю, дослідження яких зазвичай вимагає особливих, дещо специфічних методів. Такі зрушення у державно-юридичному регулюванні мають загалом гуманістичну, знову ж таки людиноцентристську, спрямованість: адже вони дають можливість при вирішенні юридичних справ більш «щільно» брати до уваги конкретні особливості кожної життєвої ситуації, ретельніше враховувати й повніше реалізовувати індивідуальні інтереси

окремих осіб — суб'єктів правовідносин, забезпечувати не тільки законність і обґрунтованість, а й справедливість правозастосувальних рішень. виникає не виправданий дефіцит формальної визначеності державно-юридичного регулювання. А між тим якраз ця визначеність останнього у багатьох випадках становить значну цінність саме для людини, оскільки забезпечує потрібну їй передбачуваність, чіткість, організованість правових відносин [9, с.18-19].

Ю.Оборотов встановив, що методологія юриспруденції може бути тим ресурсом, який забезпечить просування інновацій у праві та державі, сприятиме позитивному ставленню до цих інновацій. Вчений підкреслив, що сучасна методологія дозволяє юриспруденції перейти від вивчення станів об'єкта до досягнення права і держави в їх змінах і перетвореннях. Таким чином, відбувся рух у самому розумінні змісту методології юриспруденції до з'єднання інструментального та функціонального призначення методології. у дисертаційних дослідженнях різноманітних підходів, що становлять сучасну методологію юриспруденції. Серед найбільш характерних для сучасних розробок можуть бути названі такі підходи, як антропологічний, аксіологічний, цивілізаційний, синергетичний і герменевтичний. Це розмаїття підходів свідчення переходу методології юриспруденції на новий рівень розвитку [11, с. 37-38].

Так, якщо в період формування «класичної» юридичної науки Нового часу (XVII-XVIII ст.) можна було говорити тільки про два підходи (крім догматичного) - порівняльно-історичний (історичний) та аксіологічний (на основі світоглядних переконань природно-правової теорії), то в кінці XX ст. західні автори вказують на те, що інституційно зрілі форми мають такі підходи: історичний, порівняльно-правовий, економічний, соціологічний, системний, інформаційний, антропологічний, семіотичний, кібернетичний, організаційний, інституційний, гендерний (феміністичний), конфліктологічний та ін. [5, с. 267-268].

Висновки. Таким чином, дослідження окремих теоретичних питань, що стосуються формування та прояву методології сучасного правознавства допомогли дійти висновку, насамперед щодо сутності поняття методології, яку, як встановлено на основі аналізу, можна розподілити на суттєві складові елементи. Перший пов'язаний з науковим пізнанням, другий – з практичною науковою діяльністю, а третій з організацією наукової діяльності. Спільність цих компонентів методології є те, що вони поєднані для слугування реалізації означеної мети науковця, дослідника, практика. Виходячи з попереднього висновку, встановили, що методологія правознавства являє собою вчення про структуру, логічну послідовну організацію, принципи, методи, способи та форми теоретико-практичної наукової діяльності дослідника під час процесу пізнання правових явищ, що досліджуються. Дослідивши такі основні фактори, що впливають на формування методології сучасного правознавства, як глобалізація та інтеграція, прийшли до висновку про формування нового рівня розвитку методології сучасного правознавства, актуальність дослідження якого й надалі зростатиме в перспективі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Філософський енциклопедичний словник. Київ: Абрис, 2002. 742 с.
2. Философский словарь. М.: Политиздат, 1986. 518 с.
3. Кельман М. Методологія сучасного правознавства: становлення та основні напрями розвитку. *Психологія і суспільство*. 2015. № 4. С. 33-46.
4. Новиков А.М., Новиков Д.А. Методология научного исследования. М.: Либроком. 2010. 280 с.
5. Хридоchkyn A. B., Макушев П. В. Методология современного правоведения : учебное пособие. Днепр: Издательский дом «Гельветика», 2017. 392 с.
6. Козюбра М.І. Методологія правознавства і методологія права: співвідношення понять та їх особливості. *Право України*. 2014. № 1. С. 22-32.
7. Кузьмин В. П. Место системного подхода в современном научном познании и марксистской методологии. Статья вторая. Принцип системности в методологии диалектического и исторического материализма. *Вопросы философии*. 1980. № 2. С. 50.
8. Керимов Д.А. Методология права. Предмет, функции, проблемы философии права. 2-е изд. М.: Аванта, 2001. 559 с.
9. Рабінович П. Методологія вітчизняного загальнотеоретичного праводержавознавства: деякі сучасні тенденції. *Право України*. 2014. №1. С. 11-21.
10. Саїдов А. Методологічні проблеми антропології права. *Право України*. 2014. №1. С. 156-165.
11. Оборотов Ю. Аспекти розгортання методології юриспруденції. *Право України*. 2014. №1. С. 11-21.

REFERENCES:

1. Filosofskiy entsyklopedychniy slovnyk. (2002). [Philosophical encyclopedic dictionary]. Kyiv: Abrys [in Ukrainian].
2. Fylosofskiy slovar. (1986). [Philosophical Dictionary]. M.: Polytyzdat [in Russian].
3. Kelman M. (2015). Metodolohiia suchasnoho pravoznavstva: stanovlennia ta osnovni napriamy rozvytku. [Methodology of modern legal knowledge: becoming and basic direct development]. *Psykholohiia i suspilstvo*, 4, 33-46. [in Ukrainian].
4. Novykov, A.M., & Novykov, D.A. (2010). Metodolohiia nauchnoho yssledovanyia. [Research methodology]. M.: Lybrokom [in Russian].
5. Khrydochkyn, A. V., & Makushev, P. V. (2017). Metodolohiia sovremennoho pravovedenyia: uchebnoe posobyie. [Methodology of modern jurisprudence: textbook]. Dnepr: Yzdatelskiy dom «Helvetyka» [in Russian].

6. Koziubra, M.I. (2014). Metodolohiia pravoznavstva i metodolohiia prava: spivvidnoshennia poniat ta yikh osoblyvosti. [Methodology of jurisprudence and methodology of law: helping to understand those particularities]. *Pravo Ukrainy*, 1, 22-32. [in Ukrainian].
7. Kuzmyn, V. P. (1980). Mesto systemnoho podkhoda v sovremennom nauchnom poznanny u marksystskoi metodolohyy. Statia vtoraiia. Prynysyp systemnosti v metodolohyy dyalektycheskoho y ystorycheskoho materyalizma. [Place of the system approach in modern scientific knowledge and Marxist methodology. Article two. The principle of consistency in the methodology of dialectical and historical materialism]. *Voprosy fylosofyy*, 2, 50. [in Russian].
8. Kerymov, D.A. (2001). Metodolohiia prava. Predmet, funktsyy, problemy fylosofyy prava. [Methodology of law. Subject, functions, problems of philosophy of law]. 2-e yzd. M.: Avanta [in Russian].
9. Rabinovych, P. (2014). Metodolohiia vitchyznianoho zahalnoteoretychnoho pravoderzhavoznavstva: deiaki suchasni tendentsii. [Methodology of the vigorous hypothetical theoretical right-wing knowledge: actions of the current tendencies]. *Pravo Ukrainy*, 1, 11-21. [in Ukrainian].
10. Saidov, A. (2014). Metodolohichni problemy antropolohii prava. [Methodological problems of anthropology of law]. *Pravo Ukrainy*, 1, 156-165. [in Ukrainian].
11. Oborotov, Yu. (2014). Aspekty rozghortannia metodolohii yurysprudentsii. [Aspect of the methodology of jurisprudence]. *Pravo Ukrainy*, 1, 11-21. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 17.10.2019

УДК 342.951:336 (477)

Дмитренко Сергій Олександрович,
Прокурор Офісу Генерального прокурора,
dmytrenko_serghii@ukr.net
ORCID ID: 0000-0002-1668-8896

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВООХОРОННОЇ ФУНКЦІЇ У СФЕРІ ОПОДАТКУВАННЯ: ДОСВІД ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО АДАПТАЦІЇ В УКРАЇНІ

У статті встановлено, що правоохоронна функція, як і всі інші функції, має свій механізм реалізації, основу якого становлять сукупність правових, організаційних, економічних та матеріальних елементів. Система таких елементів має відповідати завданням, що ставляться перед країною на сучасному етапі державотворення. Обґрунтовано, що адміністративно-правове забезпечення реалізації правоохоронної функції держави у сфері оподаткування є специфічним видом правового впливу адміністративно-правових форм та засобів, які у своїй сукупності становлять механізм адміністративно-правового регулювання реалізації правоохоронної функції держави у сфері оподаткування, на діяльність відповідних суб'єктів з метою забезпечення їх нормального функціонування та ефективного виконання покладених на них обов'язків у сфері підтримання законності та правопорядку, охорони та захисту прав і свобод громадян, протидії правопорушенням під час застосування податкового законодавства. З'ясовано, що норми законодавства забезпечують взаємодію між органами виконавчої влади та громадянами в усіх сферах суспільного життя, зокрема у правоохоронній сфері та сфері оподаткування, що за сучасних умов визначають основний критерій оцінювання якості державної політики. Розкрито сутність адаптації національного законодавства. Доведено, що в Україні існує достатньо розвинена нормативно-правова база, яка регламентує основні моменти адаптації вітчизняного законодавства до законодавства Європейського Союзу (зокрема, у сфері реалізації правоохоронної функції держави у сфері оподаткування). Визначено основні кроки в напрямі забезпечення ефективного функціонування адміністративно-правового механізму забезпечення реалізації правоохоронної функції держави у сфері оподаткування. Запропоновано внести зміни до методології та процесу планування робіт з адаптації чинного національного законодавства у сфері оподаткування.

Ключові слова: адміністративно-правове забезпечення, правоохоронна функція, правовідносини у сфері оподаткування, контролюючі органи, адаптація законодавства.

Dmytrenko S. ADMINISTRATIVE AND LEGAL PROVISION OF IMPLEMENTING THE LAW ENFORCEMENT FUNCTION IN THE TAXATION SECTOR: EXPERIENCE OF THE EUROPEAN UNION AND PERSPECTIVES FOR ITS ADAPTATION IN UKRAINE

The author of the article has established that the law enforcement function, like all other functions, has its own mechanism of the implementation, which is based on a set of legal, organizational, economic and material elements. The system of such elements must meet the tasks that are set for the country at the present stage of state formation. It has been substantiated that administrative and legal provision of implementing the law enforcement function of the state in the taxation sector is a specific type of legal influence of administrative and legal forms and means, which together constitute a mechanism of administrative and legal regulation of implementing the law enforcement function of the state in the taxation sector, on the activity of corresponding subjects in order to ensure their normal functioning and effective performance of the duties assigned to them in the field of law and order, protection and defense of the rights and freedoms of citizens, combating offenses during the application of tax legislation. It has been clarified that the law norms provide interaction between the executive authorities and citizens in all spheres of public life, in particular law enforcement sphere and taxation sector, which in modern conditions determine the main criterion for assessing the quality of state policy. The essence of adaptation of the national legislation has been revealed. It has been proved that there is a sufficiently developed legal base in Ukraine, which regulates the main aspects for the adaptation of national legislation to the legislation of the European